

Sygn. akt II 1 Co 2079/22

POSTANOWIENIE

Dnia 7 listopada 2022 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi, Wydział II Cywilny- Sekcja Egzekucyjna

w osobie Sędziego Anny Braczkowskiej

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2022 roku w Łodzi

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K.

z udziałem dłużnika Wyższej Szkoły (...) w Ł.

o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu - aktowi notarialnemu zawierającemu oświadczenie o poddaniu się egzekucji złożone w trybie art. 777 § 1 pkt 4 k.p.c.

ze skargi dłużnika na orzeczenie Referendarza Sądowego z dnia 22 września 2022 roku, wydane w sprawie II 1 Co 1873/22

z urzędu – w przedmiocie interwencji ubocznej M. H. po stronie wierzyciela

postanawia:

1. utrzymać w mocy postanowienie z dnia 22 września 2022 roku wydane w sprawie II 1 Co 1873/22 przez Referendarza Sądowego - w całości;
2. odmówić M. H. udziału w sprawie w charakterze interwenienta ubocznego po stronie wierzyciela;
3. zwrócić ze Skarbu Państwa – Sadu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi na rzecz M. H. kwotę 30 zł (trzydzieści złotych) z kwoty uiszczonej w dniu 16 października 2022 roku i zaksięgowanej pod pozycją 570011769516.

Sygnatura akt II 1 Co 2079/22

UZASADNIENIE

Dnia 12 września 2022 roku (data prezentaty Sądu) wierzyciel (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K. złożył wniosek o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu Rep. A nr (...) sporządzonemu w dniu 16 kwietnia 2019 roku przed notariuszem G. M. w zakresie § 2 w zw. § 6 ust. 2 niniejszego aktu wskazując, że wniosek dotyczy nieruchomości zobaczonych numerami (...), (...), (...), (...) (wniosek k. 2-3).

Postanowieniem z dnia 22 września 2022 roku, wydanym w sprawie II 1 Co 1873/22 A. L. Referendarz Sądowy w tutejszym Sądzie nadała klauzulę wykonalności aktowi notarialnemu Rep. A nr (...) sporządzonemu w dniu 16 kwietnia 2019 roku przed notariuszem G. M. w zakresie § 6 ust. 2 co do obowiązku wydania przez dłużnika przedmiotów umowy wymienionych w § 2 niniejszego aktu notarialnego, tj. nieruchomości położonych w Ł., dla których Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi prowadzi księgi wieczyste o numerach (...) oraz zasądziła od Wyższej Szkoły (...) z siedzibą w Ł. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. kwotę 50,00 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania (postanowienie k. 43).

Dłużna Spółka dnia 19 października 2022 roku (data prezentaty Sądu) wniosła skargę na orzeczenie referendarza sądowego przez pełnomocnika w osobie adwokata. Skarżąca zarzuciła naruszenie art. 782¹ §1 ust. 1 k.p.c. poprzez jego

niezastosowanie i brak odmowy nadania klauzuli wykonalności, z uwagi charakter wniosku – sprzeczny z prawem i zmierzający do jego obejścia, ponieważ wierzyciel nie jest podmiotem uprawnionym do wystąpienia o nadanie klauzuli wykonalności. Ponadto podniesiono w skardze, że tytuł egzekucyjny w zakresie jego § 6 ust. 2 nie pozwalał na nadanie mu klauzuli wykonalności w zakresie opisanym w orzeczeniu referendarza tj. w zakresie czterech nieruchomości, dla których prowadzone są księgi wieczyste o numerach (...). Skarżąca zarzuciła również, że tytuł egzekucyjny w postaci aktu notarialnego, któremu została nadana klauzula wykonalności w zakresie § 6 ust. 2, co do obowiązku wydania przez dłużnika przedmiotów umowy wymienionych w § 2 tego aktu – nie nadaje się do wykonania w drodze egzekucji. Skarżąca podniosła, że w § 6 ust. 2 aktu nie zostało wskazane w zakresie których punktów § 2 – jakich nieruchomości A. B. zobowiązała się do określonych czynności, natomiast samodzielne wskazanie przez Referendarza sądowego których nieruchomości dotyczy egzekucja jest niedopuszczalne. Zdaniem skarżącego § 6 ust. 2 przedmiotowego aktu notarialnego nie jest postanowieniem samodzielnym, uprawniającym na jego podstawie do zainicjowania postępowania egzekucyjnego, bowiem nie wskazuje jakich nieruchomości dotyczy możliwa egzekucja.

Wobec powyższego, skarżąca wniosła o uchylenie postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności z dnia 22 września 2022 roku, zasądzenie od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K. na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego, zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi K. P. w sprawie Km 3451/22 do czasu rozstrzygnięcia skargi oraz i wstrzymanie wykonalności tytułu wykonawczego do czasu rozstrzygnięcia skargi. Skarżąca wniosła także o załączenie akt postępowania toczącego pomiędzy stronami w tyt. Sądzie w sprawie II C 1404/19 o uzgodnienie treści księgi wieczystej prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi na okoliczność, że skarżąca uchyliła się od skutków prawnych złożonego oświadczenia woli będącego podstawą złożenia oświadczenia o poddaniu się egzekucji w akcie notarialnym (skarga k. 80 - 85).

W dniu 14 października 2022 roku (data nadania w UP) pełnomocnik skarżącej złożył wniosek o uzasadnienie postanowienia Referendarza Sądowego z dnia 22 września 2022 roku, wydanego w sprawie II 1 Co 1873/22 o nadaniu klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu (wniosek o uzasadnienie, k. 76).

Referendarz Sądowy w uzasadnieniu wskazał, że umowa pożyczki zwarta pomiędzy stronami w dniu 16 kwietnia 2019 roku została zabezpieczona w drodze przeniesienia przez dłużnika na zabezpieczenie prawa własności nieruchomości składającej się z działek ewidencyjnych nr (...) położonych w Ł.. Przedstawiony przez wierzyciela akt notarialny Rep. A nr (...) stanowi tytuł egzekucyjny w rozumieniu art. 777 § 1 pkt. 4 k.p.c., podlegający wykonaniu w drodze egzekucji sądowej, a nadto zostały spełnione przesłanki, o których mowa w przepisie w dniu złożenia wniosku. (uzasadnienie, k. 162).

W dniu 3 listopada 2022 roku (data prezentaty Sądu) skarżąca złożyła uzupełnienie skargi na orzeczenie referendarza sądowego w przedmiocie nadania aktowi notarialnemu Rep. A nr (...) klauzuli wykonalności w sprawie II 1 Co 1873/22. Ponad wskazane uprzednio zarzuty skarżąca w związku z udostępnieniem jej akt postępowania podniosła, że postanowienie z dnia 22 września 2022 roku, w sprawie II 1 Co 1873/22 narusza przepis art. 777 § 1 pkt. 4 k.p.c. w ten sposób, że kwalifikuje akt notarialny Rep. (...) jako tytuł egzekucyjny, podczas gdy przedmiotowa umowa obarczona jest sankcją nieważności ze względu na swoją abuzywność (co skarżący wykazuje w ramach postępowania przed tut. Sądem w sprawie II C 1404/19), wobec czego nie rodzi żadnych skutków prawnych. Po drugie konstrukcja przedmiotowego zapisu o poddaniu się egzekucji jest wadliwa formalnie, tj. nie spełnia wymogów określonych w w/w przepisie, bowiem treść § 6 ust. 2 aktu notarialnego Rep. (...) nie wskazuje w sposób faktyczny i jednoznaczny terminu wykonania obowiązku czy też zdarzenia, od którego uzależnione jest jego wykonanie. W ocenie skarżącej za spełnienie tego wymogu nie można uznać zapisu „(...) przy czym zdarzeniem od którego uzależnione jest wykonanie obowiązku przez dłużnika jest wystąpienie przez wierzyciela z wezwaniem do opróżnienia w którym określono termin i sposób jego wykonania”. Zdaniem skarżącej takie sformułowanie zdarzenia jest obejściem wymogów z art. 777 § 1 pkt. 4, ponieważ z interpretacji tego przepisu wynika, że chodzi o konkretne, precyzyjne określenie terminu czy zdarzenia, z kolei w przypadku kwestionowanego aktu notarialnego zdarzenie zostało ujęte w sposób otwarty dla wierzyciela, może swobodnie decydować o treści wezwania czy dacie jego doręczenia dłużnikowi. To właśnie, zdaniem skarżącej stoi w sprzeczności z instytucją poddania się egzekucji, a sformalizowany jej charakter nie pozwala na dowolność w

zakresie kształtowania na tej postawie odpowiedzialności dłużnika. Skarżąca wskazała, że przed notariuszem A. S. złożyła oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia o poddaniu się egzekucji zawartego w akcie notarialnym Rep. (...). Po drugie skarżąca zarzuciła naruszenie art. 782¹ § 1 ust. 1 k.p.c. poprzez ponowne wskazanie, że jego niezastosowanie i brak odmowy nadania klauzuli wykonalności, w sytuacji gdy wniosek jest sprzeczny z prawem i zmierza do obejścia prawa, a wierzyciel nie jest uprawniony do wystąpienia z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności.

W dalszej kolejności skarżący ponownie wskazał, iż w jego ocenie klauzula wykonalności nie nadaje się do wykonania w drodze egzekucji, ponieważ zgodnie z pkt. 1 postanowienia z dnia 22 września 2022 roku postanowiono nadać klauzulę wykonalności tytułowi egzekucyjnemu – aktowi notarialnemu Rep. (...) w zakresie § 6 ust. 2, co do obowiązku wydania przez dłużnika przedmiotów umowy wymienionych w § 2 aktu, w sytuacji gdy w § 6 ust. 2 nie zostało wskazane w zakresie których (jakich?) nieruchomości A. B. zobowiązała się do określonych czynności. W związku z powyższym zdaniem skarżącej doszło do uzupełnienia wskazanego w akcie braku w nadanej klauzuli wykonalności poprzez samodzielne wskazanie przez Referendarza sądowego, których nieruchomości dotyczy egzekucja. Skarżąca raz jeszcze wskazała, że zakres na który została nadana klauzula wykonalności nie nadaje się do samodzielnej egzekucji, bowiem § 6 ust. 2 nie jest postanowieniem samodzielnym, uprawniającym do wszczęcia tylko na jego postawie postępowania egzekucyjnego. Zdaniem skarżącej Referendarz sądowy winien orzekać o zakresie nadania klauzuli wykonalności w powiązaniu z ust. 1 § 6 w szczególności, że ust. 2 nie wskazuje jakich nieruchomości dotyczy możliwa egzekucja. Skarżąca ponownie wniosła o załączenie akt sprawy II C 1404/19. Argumentacja merytoryczna skarżącej w uzupełnieniu skargi na orzeczenie referendarza sądowego jest analogiczna, jak ta zawarta w złożonej uprzednio skardze. Wobec powyższego skarżąca wniosła o uchylenie postanowienia z dnia 22 września 2022 roku o nadaniu klauzuli wykonalności oraz zasądzenie od wierzyciela na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. (uzupełnienie skargi na orzeczenie referendarza k. 179-184).

Sąd rejonowy zważył, co następuje:

Skarga dłużniczki podlegała badaniu w zakresie jej zasadności, jako wniesiona w terminie. Skarga okazała się niezasadna.

Zgodnie z treścią art. 777 § 1 punkt 4 kodeksu postępowania cywilnego tytułem egzekucyjnym jest akt notarialny, w którym dłużnik poddał się egzekucji i który obejmuje obowiązek zapłaty sumy pieniężnej lub wydania rzeczy oznaczonych co do gatunku, ilościowo w akcie określonych, albo też wydania rzeczy indywidualnie oznaczonej, gdy w akcie wskazano termin wykonania obowiązku lub zdarzenie, od którego uzależnione jest wykonanie.

Zgodnie z treścią § 6 ust. 2 A. B. działająca na rzecz Wyższej Szkoły (...) w Ł. oświadczyła, że zobowiązuje się wydać opróżnione przedmioty niniejszej umowy – opisane w § 2 niniejszej umowy (gdzie wyraźnie wskazano jakich nieruchomości akt dotyczy, oznaczanych określonymi numerami ewidencyjnymi działek i numerami KW) w terminie wyznaczonym w wezwaniu do opróżnienia i co do tego obowiązku poddaje reprezentowaną uczelnię egzekucji wprost z tego aktu notarialnego na podstawie art. 777 § 1 pkt. 4 k.p.c. na rzecz spółki pod formą (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł., przy czym zdarzeniem od którego uzależnione jest wykonanie obowiązku przez dłużnika jest wystąpienie przez wierzyciela z wezwaniem do opróżnienia, w którym określono termin i sposób jego wykonania. Natomiast w § 2 przedmiotowego aktu notarialnego zostały wskazane nieruchomości których dotyczy oświadczenie o poddaniu się egzekucji.

Wbrew twierdzeniom skarżącego wierzyciel spełnił warunki nadanie aktowi notarialnemu klauzulę wykonalności, co znajduje swoje potwierdzenie w załączonych do sprawy dokumentach – w tym czterech wezwaniach dłużnika do wydania nieruchomości na rzecz (...) S.A. Warunki opisane w treści aktu notarialnego (w świetle treści art. 77 par. 1 pkt 4 k.p.c.) zostały więc spełnione. Orzeczenie referendarza sądowego w tym zakresie uznać należało za prawidłowe.

W tym miejscu należy podkreślić, że postępowanie o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu jest postępowaniem sformalizowanym. Bada się w nim jedynie spełnienie przesłanek, o których mowa w art. 777 k.p.c. Z

jednej strony bardzo upraszcza to sposób uzyskania przez wierzyciela tytułu wykonawczego, z drugiej jednak strony zmusza do skrupulatności w ocenie ustawowych przesłanek opatrzenia aktu notarialnego klauzulą wykonalności.

W orzecznictwie wskazano, że poddanie się dłużnika egzekucji w akcie notarialnym wymaga wskazania świadczenia (np. kwoty pieniężnej), podstawy prawnej obowiązku (zdarzenie), osoby dłużnika i wierzyciela oraz terminu spełnienia świadczenia (wyr. SN z 19.3.1975 r., III CRN 368/74, OSNCPiUS 1976, Nr 4, poz. 86). Z kolei w literaturze wskazuje się na cztery wymogi, które powinien spełniać akt notarialny mający stanowić tytuł egzekucji, zaliczając do nich: sporządzenie przez notariusza w zakresie jego uprawnień i przewidzianej przez prawo formie, dokładne określenie świadczenia, dokładne oznaczenie terminu spełnienia świadczenia, wskazanie osoby wierzyciela i dłużnika, którego oświadczenie o dobrowolnym poddaniu się egzekucji musi być wypowiedziane w sposób nie nasuwający żadnych wątpliwości (por. K. Korzan, Glosa do wyroku SN z 19.3.1975 r., III CRN 368/74, OSPiKA 1976, poz. 173). Jednocześnie szerokie orzecznictwo i wypowiedzi doktryny wskazują na od wielu lat ugruntowany pogląd, zgodnie z którym treść oświadczeń stron aktu należy odczytywać w oparciu o cały akt, nie zaś jedynie jego fragment zawarty w oświadczeniu o podaniu się egzekucji na podstawie tego aktu. Tym samym było w pełni uprawnionym opisanie przez notariusza nieruchomości będących przedmiotem wydania w treści par. 2 aktu, podczas gdy sama treść oświadczenia skarżącego była zawarta w treści par. 6 aktu.

Podniesiony przez skarżącego zarzut faktu zawiśnięcia przed tut. Sądem sprawy o sygnaturze akt II C 1404/19 o uzgodnienie treści księgi wieczystej, toczącym się pomiędzy stronami nie zasługuje na uwzględnienie. Mając na uwadze fakt, że na gruncie sprawy o nadanie aktowi notarialnemu sądowej klauzuli wykonalności Sąd jest uprawniony do badania jedynie bardzo wąsko określonych przez przepis prawa okoliczności, nie jest dopuszczalnym na gruncie tej sprawy badanie przez Sąd (referendarza sądowego) jakichkolwiek zarzutów o charakterze materialnoprawnym. Przepis ten wyłącza również możliwość badania przez Sąd faktu zawiśnięcia pomiędzy tymi samymi stronami innego postępowania dotyczącego tego samego stosunku podstawowego. Złożenie w tym zakresie skargi na orzeczenie referendarza sądowego nie było właściwym środkiem prawnym z jakiego winien skorzystać skarżący w zakresie zarzutu opartego na fakcie prowadzenia przez tut. Sąd postępowania w sprawie.

W literaturze podkreśla się, że zaprzeczenie zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, jest dopuszczalne, o ile nie występuje niedopuszczalność drogi sądowej, powaga rzeczy osądzonej lub zawisłość sporu (tak np. H. Pietrkowski, w: T. Ereciński (red.), Kodeks, t. V, 2016, s. 359; E. Wengerek, Przeciwegzekucyjne powództwa, s. 30; tenże, Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne, s. 288). Istnieją jednak tytuły egzekucyjne, które – ze względu na odmienny od wyroków charakter – nie korzystają ani z prawomocności, ani z powagi rzecz osądzonej. Dłużnik może zaprzeczyć treści takich tytułów. Zalicza się do nich np. akt notarialny (ten sam komentator). W przypadku tych tytułów zarzuty mogą dotyczyć braku zdolności sądowej, braku zdolności procesowej, braku pełnomocnictwa osoby, która w imieniu dłużnika złożyła oświadczenie woli, wad oświadczenia woli, nieważności aktu lub jego bezskuteczność (por. np. E. Wengerek, Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne, s. 287; H. Pietrkowski, w: T. Ereciński (red.), Kodeks, t. V, 2016, s. 359).

Powyższe rozważania doprowadziły sąd do wniosku, iż postanowienie wydane w tej sprawie przez referendarza sądowego jest prawidłowe i nie podlegało zmianie.

Z powyższych przyczyn orzeczono jak w punkcie 1 postanowienia.

Mając na uwadze treść art. 76 k.p.c. interwencja uboczna w postępowaniu klauzulowym nie jest dopuszczalna, więc Sąd orzekł jak w punkcie 2 sentencji postanowienia.

O zwrocie opłaty Sąd orzekł w oparciu o treści art. 80 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Sędzia Anna Braczkowska